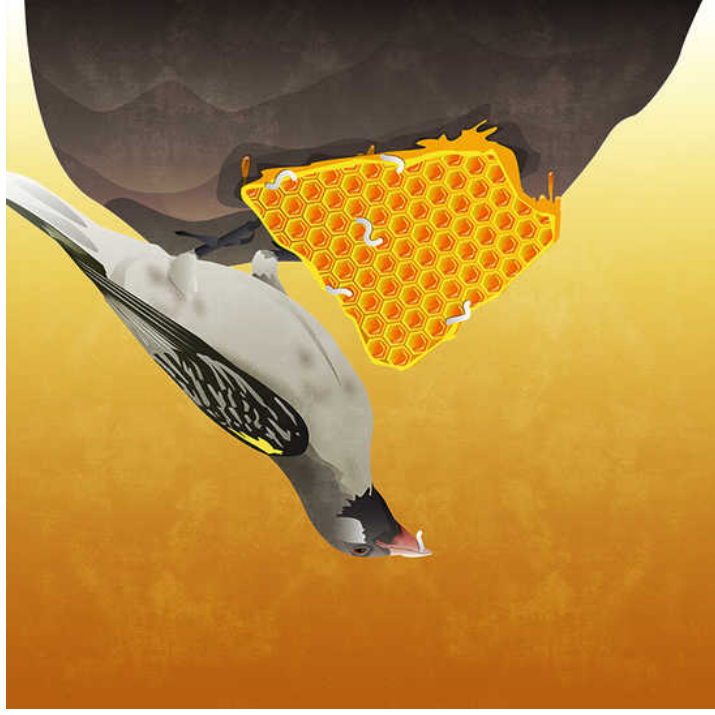

Gadoo Dammaqajelchitu Honningguidens hevn

✎ Zulu folktale
👤 Wiehan de Jager
📖 Demoze Degefa
🗣️ oromo / bokmal
📊 nivå 4

Denne fortellingen kommer fra African Storybook (africanstorybook.org) og er videreformidlet av Barnebøker for Norge (barnebok.no), som tilbyr barnebøker på mange språk som snakkes i Norge.

Dette verket er lisensiert under en Creative Commons

[Navngivelse 3.0 Internasjonal Lisens.](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.no)

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.no>

Seenaan kuni wa'ee Nagade, dammaqajelchituu; fi nama sassattu dardar tokko kan Ginigilee jedhamaniti. Gaftokko Yeroo Gingileen admsa dhaqe, waamicha Nagade dhagahe. Afaan Gingilee damma yaade jennaan bayee hawwee. Gingileen dhabbatee dhageefate lafaa simbirron suni jiritu barbaade. Simbirroon xiqqoon sunis, "chitiik-chitiik-chitiik" jechaa muka tokko irra gara biraati cetee. Chitiik, chitiik jechuu dhifte Gingileen duuka dhufu isaa mirkaneesuf.

...

Dette er historien om Ngede, honningguiden, og en grådig ung mann ved navn Gingile. En dag mens Gingile var ute på jakt, kalte Ngede på ham. Gingile fikk vann i munnen ved tanken på honning. Han stoppet og lyttet oppmerksomt, og lette til han så fuglen i grenene over hodet sitt. "Tsjitikk, tsjitikk, tsjitikk", kvitret den lille fuglen idet den fløy til det neste treet, og det neste. "Tsjitikk, tsjitikk, tsjitikk", kallet han, og stoppet innimellom for å forsikre seg om at Gingile fulgte etter.

Sa'ati walakka booda, hundi! isaani mukka gudda tokko
Jala gahan. Nagade akka nama maratee dameewan
gubbaa figee. Boodas damee tokko gubbaa ta'ee mataa
isaa gara Gingilee qabee, "Asii kunooti, kootu as, maltu
sitursiise?" Gingileen garauu kannisa tokko ille
hinagaree garu Nagade amane.

...

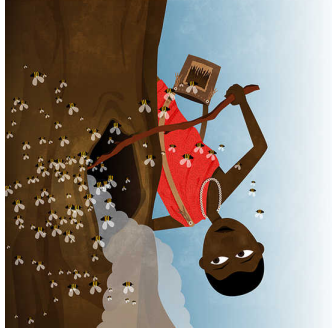
Efter en halvtimme nådde de et stort vilt fikentre. Ngede
hoppet rundt som en gal blant grenene. Han slo seg ned
på en gren og strakk hodet mot Gingile som om han sa:
"Her er det! Kom nå! Hvorfor bruker du så lang tid?"
Gingile kunne ikke se noen bier fra under treet, men han
stolte på Ngede.

Kanaafu Gingileen eboo isaa mukaa jala ka'ee, mukaa goggogaa waltti qabee ibidda qabsiee. Yeroo ibiddichi sirriti boba'uu mukaa dheraa tokko ibiddicaha kessa ka'ee. Mukti kuni aara bayee umuudhan beekama. Amma mukaa sana koruu calqabee, mukaa gara qnaqee hinqbnee afaanti qabatee.

...

Så Gingile la spydet sitt ned under treet og samlet noen tørre kvister og tente et lite bål. Da ilden brant godt, stakk han en lang, tørr kjepp inn i hjertet av bålet. Denne veden var kjent for å lage mye røyk mens den brant. Han begynte å klatre mens han holdt den kjølige enden av kjeppen mellom tennene.

Yerooma sana sagaale kannisa dhagahée. Kannissonni sunis holqaa mukaa kessaa bahan. Gingileen yeroo holqaa kannisaa bira gahu aara sana gara afaan holqichaati qabée. Kannisniis aarani holqichaa kessaa badani deeman. Aaraa sana waan jibbaniff baqatani sokkan. Otto hinsokkin dura garuu Gingilee hiddani turan.

...

Snart kunne han høre summingen til de travle biene. De kom inn og ut av et hulrom i trestammen – bolet deres. Da Gingile nådde bolet, dyttet han den rykende enden inn i hulrommet. Biene for ut, sinte og klare til angrep. De fløy bort siden de ikke likte røyken – men ikke før de hadde gitt Gingile noen smertefulle stikk!

Ijoolen Gingilee yeroo seenaa Nagadee dhagahan bayee simbirroo kana kabajan. Yeroo damma muraan hundaa, damma bayee dammaqajelchitudhaf dhissan.

...

Og på den måten, når barna til Gingile hører fortellingen om Ngede, respekterer de den lille fuglen. Hver gang de sanker honning sørger de for å gi den største delen av voksaka til honningguiden!

Yeroo kannisonni alaati bahan, Gingileen harka isaa gara holqati galche. Biddeen damma walalaa bayee qabu argate. Damma sana sutaa jedhee korojooti naqatee sutaa jedhe mukkarra bu'ee.

...

Da biene var ute, stakk Gingile hånden sin inn i bolet. Han tok ut håndfuller med tunge vokskaker som dryppet av deilig honning og var fulle av feite, hvite larver. Han la vokskakene forsiktig i veska han bar på skulderen og begynte å klatre ned fra treet.

Otoo qeransichi itti hin utaaln, Gingileen dafee mukarra bu'ee. Otoo muddamu damee tokko qolee lafati akka maleeti kufee caphee. Akka carraa ta'e qeransci hirribarra hinkanee wantureef. isa dukaa hinbunee. Nagaden, dammaqajelchitun, gaddod Gingileeti batee. Gingileenis barnoota bayee argate.

...

Før Leopard kunne svinge labben etter Gingile, skyndte han seg ned fra treet. I hastverket bommet han på en gren og landet med et høyt brak på bakken og forstuet ankelen. Han hinket videre så fort han kunne. Heldigvis for ham var Leopard fortsatt for søvning til å jage ham. Ngedede, honningguiden, hadde fått sin hevn. Og Gingile hadde fått seg en lærepenge.

Nagadeen waan Gingilieen hojjacha turee ilaala ture.

Innis damma gudda isaa akka kennati eggachaa ture.

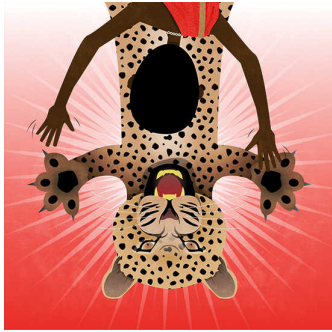
Nagadenis damee irraa dameet utaalun gara lafaati

dhihate. Dhummarrati Gingilieen lafa gahe. Nagadenis

dhakaa gubbaa ta'ee kennaa isaa eggatee.

...

Ngede så ivrig på alt Gingilie gjorde. Han ventet på at han skulle legge igjen en tjukk voksakake som en takkegave til honningguiden. Ngede svinset fra gren til gren, nærmere og nærmere bakken. Til slutt nådde Gingilie foten av treet. Ngede satt på en stein nær gutten og ventet på belønningen sin.

Gingilieen mukkicha yeroo kooruu garu sagaale kannisa

dhagahu dhisuun isaa isa dingiisaa ture. " Holqichii!

gaddii fagachuu gaba jedhe yadee." Damee biraa irra

koree. Garuu holqaa kannisaa otu hinta'in fula qeransaa

arge. Qeransichis hiribaa isaa irra waan dammaqeef

bayee aare. Ija fi afaan ishee banudhaan ilkaan ishee

hamam akka cimaa ta'e agarisite.

...

Gingilie klatret, men lurte på hvorfor han ikke hørte den sedvanlige summingen. "Kanskje bolet er dypt inne i treet", tenkte han for seg selv. Han dro seg opp etter en annen gren. Men i stedet for bolet, stirret han inn i øynene til en leopard! Leopard var veldig sint fordi søvnen hennes ble så brått avbrutt. Hun knep igjen øynene og åpnet munnen for å vise de veldig lange og skarpe tennene sine.

Hata'u maale Gingileen ibdda dhamsee, eboo isaa qabatee Sibirricha dhisee gara mana isaa deeme. Nagaden aaree, akan jedheen. "vik-tor. vik-torr!" Gingileen dhaabbate, ijaa ittibasee akkan jedheen, "damma xinnoo barbaadee, ati hiriyaa kiyya moo? Hojii maraa anumatu hojaatee. Damma kana maliifan siqooda?" Sana booda nideeme. Nagaden bayee aaree! Hali kun garu mit. Garuu gaddo itti bahuu danda'aa.

...

Men Gingile slukket bålet, plukket opp spydet, begynte å gå hjem og overså fuglen. Ngedede ropte sint: "SEI-er, SEI-er!" Gingile stoppet og stirret på den lille fuglen og lo høyt. "Du vil ha litt honning, du, lille venn? Ha! Men jeg gjorde alt arbeidet og fikk alle stikkene. Hvorfor skulle jeg dele noe av denne deilige honningen med deg?" Ngedede var rasende! Dette var da ingen måte å behandle ham på! Men han skulle få sin hevn.

Turbaan bayee booda, gaftokko Gingileen sagaale damma himaa Nagadee dhagahe. Damma walalaa sana yadatee Nagade dukaa bu'ee. Eega Gingilee karaa ittiagarsisuu calqabee booda boqachudhaf mukaa tokko jala ta'ee. "Ahha, holqii kannisaa asi jiraachu qaba" jdhee yadee. Hatataman mukaa aara isaa qabsifatee mukkicha koruu calqabe. Nagaden ta'ee ilaala ture.

...

En dag flere uker senere hørte Gingile igjen kallet fra Ngedede. Han husket den deilige honningen og fulgte ivrig etter fuglen nok en gang. Etter at den hadde ledet Gingile langs skogkanten, stoppet den for å hvile i et stort akasietre. "Å", tenkte Gingile. "Bolet må være i dette treet." Han tente raskt det lille bålet sitt og begynte å klatre med den rykende grenen mellom tennene. Ngedede satt og ventet.